

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ R.T. κατά ΕΛΛΑΔΑΣ
(Προσφυγή υπ' αριθ.5124/11)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

11 Φεβρουαρίου 2016

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική υπό τις προβλεπόμενες στο άρθρο 44 παρ.2 της Σύμβασης προϋποθέσεις. Ενδέχεται να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση R.T. κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα με την ακόλουθη σύνθεση:

Mirjana Lazarova Trajkovska, Πρόεδρος

Ledi Bianku,

Guido Raimondi,

Χριστίνα Παρδαλού,

Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος,

Paul Mahoney,

Pauline Koskelo, Δικαστές,

και André Wampach, Αναπληρωτής Γραμματέας Τμήματος,

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 19 Ιανουαρίου 2016,

Εκδίδει την παρακάτω απόφαση, η οποία ελήφθη κατά την ως άνω ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη με μια προσφυγή (υπ' αριθ.5124/11) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας από ιρανό υπήκοο, τον Κο R.T. («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε στο Δικαστήριο στις 24 Ιανουαρίου 2011 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»). Η Πρόεδρος του Τμήματος έκανε δεκτό το αίτημα του προσφεύγοντα περί μη κοινοποίησης της ταυτότητάς του (άρθρο 47 παραγ.4 του Κανονισμού).
2. Ο προσφεύγων εκπροσωπήθηκε από την Κα I-M Τζεφεράκου, Δικηγόρο Αθηνών. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τον απεσταλμένο του αντιπροσώπου της, Κο I.Μπακόπουλο, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.
3. Ο προσφεύγων επικαλείται ιδιαίτερα παραβίαση των άρθρων 3, 13 και 5 της Σύμβασης.
4. Στις 10 Ιουνίου 2013, η προσφυγή κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ**I. ΟΙ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΥΠΟΘΕΣΗΣ**

5. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1976.

A. Η σχετική με την απέλαση και την κράτηση του προσφεύγοντα διαδικασία

6. Ο προσφεύγων, κουρδικής καταγωγής, έφυγε από την χώρα του όταν ήταν ανήλικος, φοβούμενος για την ασφάλειά του λόγω της πολιτικής δράσης του αντικαθεστωτικού πατέρα του. Σε αδιευκρίνιστη ημερομηνία, μπήκε στο Ιράκ και εντάχθηκε σε πρόγραμμα προστασίας από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Ο προσφεύγων προσκομίζει ενώπιον του Δικαστηρίου ένα έγγραφο της Ύπατης Αρμοστείας για τους Πρόσφυγες με ημερομηνία 6 Ιανουαρίου 2011, το οποίο βεβαιώνει, μεταξύ άλλων, την καταχώρηση του πατέρα του στο Ιράκ ως πρόσφυγα που εμπίπτει στην εντολή της, καθώς και την επανένωση του προσφεύγοντα με τον πατέρα του στο Ιράκ «εξαιτίας της συνεχούς παρενόχλησης εκ μέρους των ιρανικών μυστικών υπηρεσιών και της κατάσχεσης των περιουσιακών τους στοιχείων από το ιρανικό καθεστώς».

7. Τον Οκτώβριο του 2010, ο προσφεύγων έφτασε στην Ελλάδα και στις 29 Οκτωβρίου 2010, συλλήφθηκε από τις αστυνομικές αρχές Αλεξανδρούπολης για παράνομη είσοδο στο ελληνικό έδαφος. Την ίδια ημέρα, ο προσφεύγων μεταφέρθηκε και τέθηκε υπό κράτηση στο Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης Τυχερού.

8. Στις 30 Οκτωβρίου 2010, ο Αναπληρωτής Διευθυντής του Τμήματος Συνοριακής Φύλαξης Τυχερού διέταξε την επιστροφή του προσφεύγοντα στην Τουρκία. Η επιστροφή αυτή αναβλήθηκε λόγω της άρνησης εισδοχής εκ μέρους των τουρκικών αρχών. Την ίδια ημέρα, ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών Αλεξανδρούπολης απείχε από την άσκηση ποινικής δίωξης κατά του προσφεύγοντα προκειμένου εκείνος να επιστραφεί στην χώρα καταγωγής του.

9. Στις 31 Οκτωβρίου 2010, ο Προϊστάμενος της Αστυνομικής Διεύθυνσης Αλεξανδρούπολης διέταξε την προσωρινή κράτηση του προσφεύγοντα εωσότου εκδοθεί απόφαση απέλασής του εντός προθεσμίας τριών ημερών (απόφαση αριθ.9760/20-3487/31-α').

10. Στις 3 Νοεμβρίου 2010, ο Προϊστάμενος της Αστυνομικής Διεύθυνσης Αλεξανδρούπολης διέταξε την απέλαση του προσφεύγοντα καθώς και την διατήρησή του υπό κράτηση για περίοδο που να μην μπορεί να υπερβεί τους έξι μήνες για το λόγο ότι ήταν ύποπτος φυγής (απόφαση αρ.9760/20-3487/31-β'). Η απόφαση επεσήμανε ότι ο προσφεύγων δεν είχε υποβάλλει αντιρρήσεις κατά της

No Φ09222/1447

απόφασης απέλασης εντός προθεσμίας σαράντα οκτώ ωρών και προέβλεπε ότι η απέλαση μπορούσε να ανασταλεί σε περίπτωση που ο προσφεύγων κατέθετε προσφυγή. Ο προσφεύγων δηλώνει ότι δεν έλαβε κανένα ενημερωτικό φυλλάδιο αναφορικά με τα δικαιώματά του και τα πιθανά ένδικα βοηθήματα, ούτε σχετική πληροφόρηση σε κατανοητή για εκείνον γλώσσα.

11. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι μόλις συλλήφθηκε διατύπωσε αίτημα ασύλου αλλά ότι αυτό δεν καταχωρήθηκε.

12. Στις 6 Νοεμβρίου 2011, η Αστυνομική Διεύθυνση Αλεξανδρούπολης κατέθεσε αίτηση στη Γενική Διεύθυνση της Αστυνομίας προκειμένου ο προσφεύγων να επιστραφεί στην Τουρκία δυνάμει του Πρωτοκόλλου επανεισδοχής αλλοδαπών υπηκόων που υπέγραψαν η Ελλάδα και η Τουρκία.

13. Στις 19 Νοεμβρίου 2010, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες με το οποίο ο προσφεύγων είχε επικοινωνήσει εν τω μεταξύ, πληροφόρησε με φαξ τις αστυνομικές αρχές της Αλεξανδρούπολης ότι ο προσφεύγων επιθυμούσε να καταθέσει αίτηση ασύλου και ζήτησε την καταχώρησή της. Το φαξ διευκρίνιζε ότι ο προσφεύγων ήταν πρόσφυγας που ενέπιπτε στην εντολή της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Την ίδια ημέρα, ο Διευθυντής του Τμήματος Συνοριακής Φύλαξης Τυχερού πληροφόρησε την Υποδιεύθυνση Ασφαλείας της Αλεξανδρούπολης σχετικά με τη βούληση του προσφεύγοντα να καταθέσει αίτηση ασύλου.

14. Στις 25 Νοεμβρίου 2010, οι αρχές καταχώρησαν την αίτηση ασύλου του προσφεύγοντα. Οι αστυνομικές αρχές της Αλεξανδρούπολης πληροφόρησαν το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και τον προσφεύγοντα ότι η αίτηση ασύλου του είχε καταχωρηθεί.

15. Στις 21 Δεκεμβρίου 2010, ο προσφεύγων, μέσω των δικηγόρων του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, ζήτησε από το Υπουργείο Κοινωνικής Αλληλεγγύης να τού βρει μία δομή υποδοχής σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα αριθ.220/2007.

16. Στις 5 Ιανουαρίου 2011, ο προσφεύγων διατύπωσε αντιρρήσεις κατά της κράτησής του ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης. Κατά πρώτο λόγο, παραπονέθηκε για τις συνθήκες κράτησής του στο Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης Τυχερού. Ειδικότερα, ισχυρίστηκε ότι οι συνθήκες αυτές ήταν ακατάλληλες για ανθρώπους και αντίθετες προς το άρθρο 3 της Σύμβασης,

No Φ09222/1447

και αυτό λόγω του υπερπληθυσμού, της έλλειψης προϊόντων υγιεινής και ρουχισμού, της απουσίας θέρμανσης, της βρωμιάς, της έλλειψης χώρου για ύπνο, περπάτημα ή σωματική άσκηση, καθώς και της περιορισμένης επικοινωνίας με τον έξω κόσμο και της αδυναμίας πρόσβασης σε γιατρό ή σε ψυχολογική υποστήριξη. Δήλωσε ότι υπέβαλε αίτηση για τις συνθήκες υποδοχής και ότι μέχρι την εγκατάστασή του σε κέντρο υποδοχής μπορούσε να φιλοξενηθεί από μη κυβερνητική οργάνωση σε ξενοδοχείο στην Αθήνα. Κατήγγειλε επίσης την παρανομία της κράτησής του, λόγω ιδίως της αδυναμίας να πετύχει την εξέταση της αίτησής του για άσυλο εντός της νόμιμης προθεσμίας τριών μηνών από την θέση του υπό κράτηση και επικαλέστηκε παραβίαση του άρθρου 5 της Σύμβασης και του άρθρου 13 του υπ' αριθ. 114/2010 Προεδρικού Διατάγματος.

17. Στις 7 Ιανουαρίου 2011, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης απέρριψε τις αντιρρήσεις. Σημείωσε τον παράνομο χαρακτήρα της εισόδου του προσφεύγοντα στην επικράτεια και την θέση του υπό κράτηση λόγω του κινδύνου φυγής του. Προσέθεσε ότι η δικηγόρος που είχε υπογράψει τις αντιρρήσεις, ή άλλος εκπρόσωπος, δεν ήταν παρούσα κατά την εξέταση των αντιρρήσεων και ότι κανένα στοιχείο που να βεβαιώνει τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντα δεν είχε παρουσιαστεί ενώπιόν του. Ειδικότερα, θεώρησε ότι τα ακόλουθα στοιχεία δεν είχαν αποδειχθεί: α) σταθερές βιοτικές σχέσεις στην χώρα, χάρη στις οποίες μπορούσε να εντοπιστεί από τις αρχές και να μην θεωρείται ύποπτος φυγής β) η δυνατότητα να διάγει «νόμιμο βίο» αποφεύγοντας τον πορισμό μέσω βιοπορισμού με παράνομο τρόπο και τον χαρακτηρισμό του ως επικίνδυνο για τη δημόσια τάξη γ) η δυνατότητα να επιβληθούν μέτρα λιγότερο περιοριστικά από την κράτηση δ) ην καθυστέρηση στη διεξαγωγή της διαδικασίας απέλασης και ε) η αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα. Προσέθεσε ότι δεν προέκυπτε από τον φάκελο ότι ο προσφεύγων είχε καταθέσει αίτηση ασύλου και ότι το άρθρο 5 της Σύμβασης επιτρέπει την κράτηση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας απέλασης. Ως προς τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντα σχετικά με τις συνθήκες κράτησης, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Πρωτοδικείου επεσήμανε ιδίως ότι η παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης δεν αποδεικνύεται μόνο στη βάση των αρνητικών επιπτώσεων στην ψυχολογική κατάσταση, οι οποίες συνοδεύουν τα στερητικά της ελευθερίας μέτρα. Θεώρησε ότι ο νόμιμος χαρακτήρας της κράτησης μπορούσε να λείπει εάν οι αρχές αρνούσαν να

No Φ09222/1447

εξασφαλίσουν έναν τόπο κράτησης με εξαερισμό, φως, θέρμανση, με τρεχούμενο νερό και που να τού προσφέρει τη δυνατότητα να επικοινωνεί με τον έξω κόσμο και να ασκείται. Εκτίμησε ότι κάτι τέτοιο δεν συνέβαινε εν προκειμένω διότι ο προσφεύγων θα μπορούσε να ζητήσει τη μεταγωγή του στο κέντρο κράτησης Φυλακίου όπου οι συνθήκες θα ήταν καλύτερες. Δήλωσε τέλος ότι η Διοίκηση δεν είχε άλλωστε εναντιωθεί σε μία τέτοια μεταγωγή (απόφαση αριθ.Ρ20/2011).

18. Στις 10 Ιανουαρίου 2011, ο προσφεύγων απελάθηκε προς την Τουρκία και τέθηκε υπό κράτηση στην Αδριανούπολη. Οι τουρκικές αρχές δέχθηκαν τον προσφεύγοντα υπό τον όρο να ταυτοποιηθεί από τις αρχές της χώρας καταγωγής του. Η Κυβέρνηση δηλώνει ότι η απέλαση αυτή έγινε «εκ παραδρομής λόγω μη συσχέτισης της σχετικής αλληλογραφίας από τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές». Προσθέτει ότι όταν οι ελληνικές αρχές αντιλήφθηκαν το λάθος αυτό, ζήτησαν από τις τουρκικές αρχές να επιστρέψουν τον προσφεύγοντα στην Ελλάδα.

19. Στις 20 Ιανουαρίου 2011, οι τουρκικές αρχές πληροφόρησαν τις ελληνικές αρχές ότι ο προσφεύγων δεν είχε ταυτοποιηθεί από τις αρχές της χώρας καταγωγής του. Την ίδια ημέρα, ο προσφεύγων επιστράφηκε στην Ελλάδα.

20. Στις 21 Ιανουαρίου 2011, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες δημοσίευσε ένα ανακοινωθέν τύπου για να καταγγείλει την επιστροφή του προσφεύγοντα στην Τουρκία. Ο προσφεύγων δηλώνει ότι η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και μη κυβερνητικές οργανώσεις παρενέβησαν για να εμποδίσουν την επιστροφή του στο Ιράν.

21. Στις 24 Ιανουαρίου 2011, ο προσφεύγων επιστράφηκε από την Τουρκία στην Ελλάδα και τέθηκε υπό κράτηση στο Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης Τυχερού. Δηλώνει ότι την ίδια μέρα πληροφορήθηκε τον θάνατο του μοναχογιού του, πέντε ετών, ο οποίος διέμενε στο Ιράκ.

22. Στις 26 Ιανουαρίου 2011, έκθεση που καταρτίστηκε από ψυχολόγο κατόπιν επίσκεψης της οργάνωσης Γιατροί χωρίς Σύνορα βεβαίωσε ότι ο προσφεύγων έπασχε από συμπτώματα κατάθλιψης με επεισόδια αυτοεπίθεσης.

23. Στις 27 Ιανουαρίου 2011, ο προσφεύγων υπέγραψε υπεύθυνη δήλωση στα ελληνικά στην οποία εξέφρασε την ευχή του να αποσύρει την αίτηση ασύλου του προκειμένου να γυρίσει «στην χώρα του».

24. Την 1^η Φεβρουαρίου 2011, ο προσφεύγων υπέβαλε μέσω της δικηγόρου του αίτηση ανάκλησης της απόφασης που διέταξε την απέλασή του και την κράτησή

No Φ09222/1447

του ενώπιον του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη μέσω του Αστυνομικού Διευθυντού Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Δήλωσε ότι σε περίπτωση απέλασης στο Ιράν μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο δίωξης για πολιτικούς λόγους και να υποστεί μεταχείριση αντίθετη προς το άρθρο 3 της Σύμβασης. Διευκρίνισε ότι ύστερα από τον θάνατο του γιου του είχε ζητήσει από τις ελληνικές αρχές να διευκολύνουν την επιστροφή του στο Ιράκ προκειμένου να παρευρεθεί στην κηδεία του. Οι αρχές φέρονται να τον συμβούλεψαν να αποσύρει την αίτησή του για άσυλο. Ο προσφεύγων ζήτησε τέλος να αφηθεί ελεύθερος προκειμένου να μπορέσει να γυρίσει στο Ιράκ.

25. Την ίδια ημέρα, ο προσφεύγων ζήτησε την ανάκληση της υπ' αριθ. P20/2011 απόφασης. Επεσήμανε ιδίως ότι είχε εγκαταλείψει το Ιράν για πολιτικούς λόγους και υπέβαλε στο δικαστήριο, σχετικά με το θέμα αυτό, το έγγραφο της ΥΑΠ της 6^{ης} Ιανουαρίου 2011 (βλέπε παράγραφο 6 ανωτέρω). Προσέθεσε ότι ύστερα από τον θάνατο του γιου του επιθυμούσε να γυρίσει στο Ιράκ και όχι στο Ιράν όπου διέτρεχε τον κίνδυνο να υποστεί κακοποίηση και ζήτησε την άρση της κράτησής του προκειμένου να υλοποιηθεί η επιστροφή του.

26. Στις 4 Φεβρουαρίου 2011, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης έκανε δεκτή την αίτησή του για το λόγο ότι από τα στοιχεία του φακέλου προέκυπτε ότι ο προσφεύγων είχε τη βούληση να αποχωρήσει αμέσως από την χώρα και διέταξε την άρση της κράτησής του (απόφαση αριθ. P82/2011). Κατά την ίδια απόφαση, ο προσφεύγων έπρεπε να εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος μετά την παρέλευση τριάντα ημερών. Την ίδια ημέρα, ο προσφεύγων αφέθηκε ελεύθερος.

27. Στις 8 Φεβρουαρίου 2011, ο Προϊστάμενος της Αστυνομικής Διεύθυνσης Ορεστιάδας απέρριψε την αίτηση ασύλου του προσφεύγοντα για το λόγο ότι ο ενδιαφερόμενος είχε εκφράσει την επιθυμία να την αποσύρει.

B. Οι συνθήκες κράτησης του προσφεύγοντα

1. Η εκδοχή του προσφεύγοντα

28. Ο προσφεύγων κρατήθηκε στο Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης Τυχερού. Υπογραμμίζει ότι οι συνθήκες κράτησης στο μέρος αυτό καθιστούν αδύνατη ακόμη και βραχείας διάρκειας κράτηση. Υποστηρίζει ότι κατά τη διάρκεια της

κράτησής του, δεν εξήλθε ποτέ από τα κτίρια, γεγονός που είχε αρνητικό αντίκτυπο στην σωματική και ψυχολογική του υγεία.

29. Τον περισσότερο χρόνο, το Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης Τυχερού φιλοξενούσε γύρω στους 100-180 άντρες, γυναίκες και παιδιά σε χώρο χωρητικότητας 49 ατόμων. Λόγω του υπερπληθυσμού, κάποιοι κρατούμενοι, εκ των οποίων ο ίδιος, υποχρεούνταν να κοιμούνται καθιστοί. Η πρόσβαση στο τηλέφωνο ήταν πολύ περιορισμένη και έπρεπε κανείς να προμηθευτεί τηλεκάρτα, κάτι που εξαρτιόταν από τη βούληση των δεσμοφυλάκων. Στους χώρους κράτησης, δεν υπήρχαν ούτε καρέκλες, ούτε τραπέζια, ούτε αποθηκευτικός χώρος. Ο προσφεύγων δεν έλαβε κανένα προϊόν καλλωπισμού ή υγιεινής. Οι λίγες κουβέρτες ήταν βρώμικες, το νερό δεν ήταν πόσιμο και η τροφή ήταν πολύ κακής ποιότητας.

30. Τέλος, κανένας διερμηνέας δεν ήταν παρών και οι κρατούμενοι, όπως ο προσφεύγων, δεν είχαν ενημερωθεί για τους λόγους και τη διάρκεια της κράτησής τους. Καμία πληροφορία δεν δινόταν σχετικά με τα δικαιώματα των κρατουμένων και με τη διαδικασία ασύλου.

2. Η εκδοχή της Κυβέρνησης

31. Η Κυβέρνηση περιγράφει το Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης Τυχερού στο οποίο παρέμεινε ο προσφεύγων από τις 29 Οκτωβρίου 2010 έως τις 10 Ιανουαρίου 2011 και από τις 24 Ιανουαρίου έως τις 4 Φεβρουαρίου 2011, ως ακολούθως.

32. Η χωρητικότητα του Τμήματος Συνοριακής Φύλαξης Τυχερού ανερχόταν, την εποχή των γεγονότων, σε 46 άτομα. Τη διατροφή των κρατουμένων εξασφάλιζε τρεις φορές την ημέρα η Νομαρχία του Έβρου, η οποία είχε συνάψει σύμβαση με εταιρεία εστίασης. Η εταιρεία αυτή φρόντιζε να αποφεύγει να ενσωματώνει τροφές, η κατανάλωση των οποίων ήταν αντίθετη προς τις θρησκευτικές πεποιθήσεις ορισμένων κρατουμένων.

33. Το καθάρισμα αναλάμβανε καθημερινά ιδιωτική εταιρεία. Οι ανάγκες των κρατουμένων, όπως η ιατρικο-φαρμακευτική περίθαλψη, αποτελούσαν αντικείμενο προγραμμάτων εγκεκριμένων ιδίως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Δύο ιατρικές ομάδες ήταν ενεργές στην περιοχή. Τα πέντε κέντρα κράτησης της περιοχής διέθεταν ιατρικό προσωπικό σε μόνιμη βάση. Οι κρατούμενοι, στους οποίους δεν μπορούσε να παρασχεθεί ιατρική φροντίδα επιτόπου μεταφέρονταν

στα περιφερειακά κέντρα υγείας ή στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Αλεξανδρούπολης. Η οργάνωση «Γιατροί χωρίς σύνορα» παρείχε επίσης ιατρικές υπηρεσίες στους κρατούμενους.

34. Δημόσια καρτοτηλέφωνα λειτουργούσαν στο Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης του Τυχερού και η επικοινωνία των κρατουμένων με τους δικηγόρους τους και τους οικείους τους γινόταν ανεμπόδιστα. Την θέρμανση διασφάλιζε ένα κεντρικό σύστημα, το οποίο εξακολουθούσε να λειτουργεί. Η Νομαρχία καθώς και η οργάνωση «Γιατροί χωρίς σύνορα» προμήθευαν προϊόντα υγιεινής στους κρατούμενους.

II. ΤΟ ΟΙΚΕΙΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ

35. Το οικείο εθνικό δίκαιο και η πρακτική εν προκειμένω περιγράφονται στις αποφάσεις *Bygylashvili κατά Ελλάδας* (αριθ.58164/10, 25 Σεπτεμβρίου 2012), *Barjamaaj κατά Ελλάδας* (αριθ.36657/11, 2 Μαΐου 2013), *Horshill κατά Ελλάδας* (αριθ.70427/11, 1^η Αυγούστου 2013), *Khuroshvili κατά Ελλάδας* (αριθ.58165/10, 12 Δεκεμβρίου 2013) και *B.M κατά Ελλάδας* (αριθ.53608/11, 19 Δεκεμβρίου 2013).

III. ΟΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

A. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (ΕΠΒ) στην από 10 Ιανουαρίου 2012 έκθεση που συντάχθηκε μετά από επίσκεψη από τις 19 έως τις 27 Ιανουαρίου 2011

36. Η ΕΠΒ επεσήμανε ότι οι συνθήκες κράτησης στο Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης Τυχερού ήταν κακές. Κατά τον χρόνο της επίσκεψης, υπήρχαν 139 κρατούμενοι και εκατό περίπου ήταν «στοιβαγμένοι» σε θάλαμο 35 τ.μ. Το παράρτημα με τρεις τουαλέτες και μία ντουζιέρα δεν είχε φως και ήταν βρώμικο. Από τον Δεκέμβριο του 2010, η οργάνωση «Γιατροί χωρίς Σύνορα» παρείχε ιατρικές υπηρεσίες στους κρατούμενους.

B. Οι διαπιστώσεις της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και του Συνήγορου του Πολίτη

37. Από τις 18 έως τις 20 Μαρτίου 2011, η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και ο Συνήγορος του Πολίτη επισκέφθηκαν τα κέντρα κράτησης

των νομών Έβρου και Ροδόπης προκειμένου να εξετάσουν τις συνθήκες κράτησης των αλλοδαπών και την εφαρμογή της νομοθεσίας περί ασύλου.

38. Σε ό,τι αφορά το Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης Τυχερού, ο Συνήγορος του Πολίτη ανέφερε ότι η μέγιστη χωρητικότητά του κέντρου ήταν 80 άτομα. Κατά την ημερομηνία επίσκεψης από την Επιτροπή, το κέντρο φιλοξενούσε 122 άτομα, σε τρία ξεχωριστά μέρη. Ο πρώτος χώρος που προοριζόταν για τους κρατούμενους που θα έδιναν συνέντευξη στη FRONTEX (Ευρωπαϊκός οργανισμός για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα) φιλοξενούσε γυναίκες και άντρες καθισμένους ή ξαπλωμένους στο έδαφος. Οι χώροι δεν είχαν επαρκή φωτισμό, εξαερισμό και θέρμανση και η ατμόσφαιρα ήταν αποπνικτική. Δημόσιο καρτοτηλέφωνο λειτουργούσε στον χώρο αυτό. Λόγω της περιορισμένης πρόσβασης στις τουαλέτες, οι κρατούμενοι έβγαιναν στην εσωτερική αυλή ή σε διάδρομο μπροστά στα κελιά για να κάνουν την ανάγκη τους. Οι άλλοι δύο χώροι που προορίζονταν για τους αιτούντες άσυλο ή κρατούμενους ενόψει της απέλασής τους, δεν πληρούσαν τις απαιτήσεις των συνθηκών κράτησης «ούτε για μία ημέρα» λόγω της έλλειψης φωτισμού και εξαερισμού και των κακών συνθηκών υγιεινής.

39. Οι αρχές φέρονται ότι δήλωσαν στην Επιτροπή ότι οι κρατούμενοι παρέμεναν στο μέρος αυτό μόνο τρεις με δεκαπέντε ημέρες εξαιτίας των κακών συνθηκών κράτησης. Η Επιτροπή, όμως, διαπίστωσε ότι πολλοί κρατούμενοι παρέμεναν εκεί εδώ και δύο, τρεις και πέντε μήνες. Εξαιτίας του ανεπαρκούς αριθμού αστυνομικών, δεν υπήρχε καμία δυνατότητα βόλτας. Τέλος, κατά τις αρχές, ένας γιατρός και μία νοσοκόμα παρείχαν ιατρική περίθαλψη και ένας κοινωνικός λειτουργός και ένας ψυχολόγος επισκέπτονταν το κέντρο.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΛΟΓΩ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΚΡΑΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΕΥΓΟΝΤΑ

40. Ο προσφεύγων διαμαρτύρεται για τις συνθήκες κράτησης στους χώρους του Τμήματος Συνοριακής Φύλαξης Τυχερού. Επικαλείται το άρθρο 3 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα

Service des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République Hellénique, Athènes
Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translation Service, Athens

Άρθρο 3

«Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθή εις βασάνους ούτε εις ποινάς ή μεταχείρισιν απανθρώπους ή εξευτελιστικάς».

A. Επί του παραδεκτού

41. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει την άνω αιτίαση σχετικά με τη μη εξάντληση των εσωτερικών ενδίκων μέσων. Κατά πρώτο λόγο, υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων δεν κατέθεσε αντιρρήσεις κατά της από 31 Οκτωβρίου 2010 απόφασης, η οποία διέταξε την προσωρινή του κράτηση, ή αίτηση αναστολής εκτέλεσης του μέτρου της απέλασης. Προσθέτει ότι ο προσφεύγων, διατυπώνοντας τις αντιρρήσεις του κατά της κράτησής του ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης, στις 5 Ιανουαρίου 2011, δεν προσκόμισε αποδείξεις για τους ισχυρισμούς του. Επιπροσθέτως, η δικηγόρος του δεν ήταν παρούσα κατά την εξέτασή τους και δεν ζήτησε τη μεταγωγή του στο κέντρο κράτησης Φυλακίου όπου οι συνθήκες κράτησης ήταν καλύτερες. Ως εκ τούτου, με την υπ' αριθ. Ρ20/2011 απόφασή του, το εν λόγω Δικαστήριο απέρριψε τις αντιρρήσεις του. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι ο προσφεύγων όφειλε να υποβάλλει συντομότερα τις αντιρρήσεις του ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου καθώς και την αίτησή του για χορήγηση ασύλου. Υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων είχε ενημερωθεί σχετικά με τα δικαιώματά του σε γλώσσα που καταλάβαινε και ότι συμβάσεις μεταξύ του Κράτους και του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες προέβλεπαν την υποχρέωση του τελευταίου να ασκήσει όλα τα προβλεπόμενα από το εσωτερικό δίκαιο ένδικα βοηθήματα.

42. Κατά δεύτερο λόγο, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων παρέλειψε να καταθέσει αγωγή αποζημίωσης βάσει του άρθρου 105 του εισαγωγικού νόμου του Αστικού Κώδικα. Προσθέτει ότι στις αντιρρήσεις του ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου την 5^η Ιανουαρίου 2011, ο προσφεύγων δεν προέβαλε τις σχετικές με τις συνθήκες κράτησής του αιτιάσεις με τις λεπτομέρειες που παρέθεσε ενώπιον του Δικαστηρίου αλλά αρκέστηκε μάλλον να προβάλει επιχειρήματα αναφορικά με τη διαδικασία ασύλου.

43. Ο προσφεύγων απαντά ότι έκανε ότι μπορούσε εύλογα να απαιτηθεί από εκείνον για να ικανοποιήσει την προϋπόθεση της εξάντλησης των εθνικών ενδίκων βοηθημάτων. Προσθέτει ότι προσκόμισε στο Διοικητικό Πρωτοδικείο

όλες τις απαραίτητες αποδείξεις σχετικά με τις συνθήκες κράτησής του. Αναφορικά με την παρουσία της δικηγόρου του κατά την εξέταση των αντιρρήσεών του, υπογραμμίζει ότι αυτή δεν ήταν αναγκαία εν προκειμένω.

44. Σε ό,τι αφορά τις γενικές αρχές που διέπουν την εφαρμογή του κανόνα της εξάντλησης των εσωτερικών ένδικων βοηθημάτων με την έννοια του άρθρου 35 παραγ.1 της Σύμβασης, το Δικαστήριο παραπέμπει στην σχετική του νομολογία (βλέπε ιδίως, *Akdivar και λοιποί κατά Τουρκίας*, 16 Σεπτεμβρίου 1996, παραγ.65-69, *Recueil des arrêts et décisions 1996-IV*, και *Vuckovic και λοιποί κατά Σερβίας* [GC], αριθ.17153/11, παραγ.69-77, 25 Μαρτίου 2014).

45. Κατά πρώτο λόγο, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι τα ένδικα βοηθήματα που αναφέρει η Κυβέρνηση, δηλαδή οι αντιρρήσεις κατά της απόφασης που διέταξε την προσωρινή κράτηση ενώπιον των αστυνομικών αρχών και της αίτησης αναστολής εκτέλεσης του μέτρου απέλασης, θεωρήθηκαν από εκείνο απρόσιτα? και αναποτελεσματικά σε σχέση με την κράτηση (*R.U. κατά Ελλάδας*, αριθ.2237/08, 7 Ιουνίου 2011, *A.A. κατά Ελλάδας*, αριθ.12186/08, 22 Ιουλίου 2010, *Tabesh κατά Ελλάδας*, αριθ.8256/06, 26 Νοεμβρίου 2009). Κατά δεύτερο λόγο, σημειώνει ότι ο προσφεύγων υπέβαλλε αντιρρήσεις ενώπιον του Προέδρου του Διοικητικού Πρωτοδικείου για να καταγγείλει τις συνθήκες κράτησής του και για να διαμαρτυρηθεί για τον παράνομο χαρακτήρα τους. Παρατηρεί ότι το άνω ένδικο βοήθημα επέτρεπε στον Πρόεδρο του Διοικητικού Πρωτοδικείου να τον αφήσει ελεύθερο μόνο αν εκτιμούσε ότι δεν ήταν επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή δεν ήταν ύποπτος φυγής και, από την 1^η Ιανουαρίου 2011, για κάθε άλλο λόγο σε σχέση με τη νομιμότητα που δέχονται τα Διοικητικά Πρωτοδικεία στη νομολογία τους σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 76 του υπ'αριθ.3386/2005 νόμου. Δεν μπορούμε λοιπόν να προσάψουμε στον προσφεύγοντα ότι δεν άσκησε το πρώτο ένδικο βοήθημα ή ότι δεν υποστήριξε τους ισχυρισμούς σχετικά με τις συνθήκες κράτησης στο πλαίσιο του δεύτερου, μη τηρώντας με τον τρόπο αυτό την υποχρέωση εξάντλησης των εσωτερικών ένδικων βοηθημάτων.

46. Ως προς την κατάθεση αγωγής αποζημίωσης στη βάση του άρθρου 105 του εισαγωγικού νόμου του Αστικού Κώδικα, το Δικαστήριο υπενθυμίζει τη νομολογία του σύμφωνα με την οποία δεν είναι πεισμένο ότι η άνω αγωγή αποζημίωσης λόγω των απάνθρωπων και εξευτελιστικών συνθηκών κράτησης στα κέντρα κράτησης για αλλοδαπούς θα είχε εύλογη πιθανότητα επιτυχίας και

No Φ09222/1447

ότι θα προσέφερε, κατά τον χρόνο των γεγονότων, μία κατάλληλη επανόρθωση (*A.F. κατά Ελλάδα*, αριθ.53709/11, παραγ.59-62, 13 Ιουνίου 2013). Υπενθυμίζει επίσης ότι έχει ήδη κρίνει ότι, παρά το γεγονός ότι ένας προσφεύγων δεν έκανε χρήση της προτεινόμενης από την Κυβέρνηση οδού, στη σημερινή κατάσταση της εθνικής νομολογίας, η αιτίαση του ενδιαφερόμενου δεν μπορεί να απορριφθεί λόγω της μη εξάντλησης των εσωτερικών ένδικων βοηθημάτων (*De los Santos και de la Cruz κατά Ελλάδα*, αριθ.2134/12 και 2161/12, παραγ.37, 26 Ιουνίου 2014). Απορρίπτει λοιπόν την ένσταση της Κυβέρνησης στο σημείο αυτό.

47. Το Δικαστήριο διαπιστώνει επιπλέον ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 παραγ.3 α) της Σύμβασης. Επισημαίνει επίσης ότι δεν προσκρούει σε κανένα άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει, άρα, να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

48. Η Κυβέρνηση παραπέμπει στην εκδοχή της αναφορικά με τις συνθήκες κράτησης στο επίμαχο κέντρο (βλέπε παραγράφους 31-34 ανωτέρω). Δηλώνει ότι οι συνθήκες κράτησης στο Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης Τυχερού δεν ήταν ούτε απάνθρωπες ούτε εξευτελιστικές.

49. Ο προσφεύγων αναφέρεται στην εκδοχή του αναφορικά με τις συνθήκες κράτησης (βλέπε παραγράφους 28-30 ανωτέρω).

2. Εκτίμηση του Δικαστηρίου

50. Σε ό,τι αφορά τις γενικές αρχές σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 3 της Σύμβασης σε υποθέσεις στις οποίες ανακύπτουν ζητήματα παρεμφερή με εκείνα της παρούσας, το Δικαστήριο παραπέμπει στην σχετική του νομολογία (βλέπε ιδίως, *Kudla κατά Πολωνίας* [GC], αριθ.30210/96, παραγ.90-94, ΕΔΔΑ 2000-XI, *Peers κατά Ελλάδα*, αριθ.28524/95, παραγ.67-68, ΕΔΔΑ 2001-III, *Kalachnikov κατά Ρωσίας*, αριθ.47095/99, παραγ.95, ΕΔΔΑ 2002-VI, *Riad και Idiab κατά Βελγίου*, αριθ.29787/03 και 29810/03, παραγ.97, 24 Ιανουαρίου 2008, *Tabesh*, ανωτέρω, παραγ.34-37, *Rahimi κατά Ελλάδα*, αριθ.8687/08, παραγ.59-62, 5 Απριλίου 2011, *R.U. κατά Ελλάδα*, ανωτέρω, παραγ.54-56, *A.F. κατά Ελλάδα*, ανωτέρω, παραγ.68-70, *de los Santos και de la Cruz κατά Ελλάδα*, ανωτέρω, παραγ.43).

51. Στην υπό κρίση υπόθεση, Εν προκειμένω, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι οι εκδοχές των διαδίκων αποκλίνουν στα περισσότερα σημεία σχετικά με τις συνθήκες κράτησης του προσφεύγοντα. Υπενθυμίζει ωστόσο ότι όταν υπάρχει αμφισβήτηση ως προς τις συνθήκες κράτησης, δεν χρειάζεται να αποδειχθεί η αλήθεια του κάθε επίδικου στοιχείου: μπορεί να συμπεράνει την παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης στη βάση οποιουδήποτε σοβαρού ισχυρισμού που δεν αποκρούστηκε από την Κυβέρνηση (βλέπε, *mutatis mutandis*, *Grigorievskikh κατά Ρωσίας*, αριθ.22/03, παραγ.55, 9 Απριλίου 2009). Σχετικά με το θέμα αυτό, το γεγονός ότι, χωρίς ικανοποιητική δικαιολογία, μία Κυβέρνηση απέχει από την παροχή πληροφοριών που διαθέτει, επιτρέπει την εξαγωγή συμπερασμάτων ως προς τη βασιμότητα των εν λόγω ισχυρισμών (*Ahmet Ozkan κατά Τουρκίας*, αριθ.21689/93, παραγ.426, 6 Απριλίου 2004).

52. Το Δικαστήριο σημειώνει, σχετικά, ότι οι συνθήκες κράτησης που ισχύουν στους χώρους του Τμήματος Συνοριακής Φύλαξης Τυχερού όπου ο προσφεύγων τοποθετήθηκε από τις 29 Οκτωβρίου 2010 έως τις 10 Ιανουαρίου 2011 και από τις 24 Ιανουαρίου 2011 έως τις 4 Φεβρουαρίου 2011 αποκαλύπτονται από πολλές εκθέσεις ελληνικών και διεθνών οργανώσεων, οι οποίες τους επισκέφθηκαν κατά τη διάρκεια της κράτησης του προσφεύγοντα ή λίγο μετά αφού αφέθηκε ελεύθερος, ιδίως την ΕΠΒ και την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και τον Συνήγορο του Πολίτη. Οι άνω οργανώσεις αναδεικνύουν την σοβαρή έλλειψη χώρου από την οποία υπέφεραν οι κρατούμενοι: κατά την ΕΠΒ, την ημέρα της επίσκεψής της τον Ιανουάριο του 2011, υπήρχαν 139 κρατούμενοι και εκατό περίπου ήταν «στοιβαγμένοι» σε χώρο 35 τ.μ. Κατά την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και τον Συνήγορο του Πολίτη, τον Μάρτιο του 2011, υπήρχαν 122 κρατούμενοι σε τρεις κοιτώνες, χωρητικότητας 80 ατόμων.

53. Βάσει των προηγούμενων, το Δικαστήριο θεωρεί ότι ο προσφεύγων δεν είχε ζωτικό χώρο, ο οποίος να συνάδει με τα κριτήρια που θέσπισε η νομολογία του.

54. Η άνω διαπίστωση ως προς τον χώρο που διέθετε ο προσφεύγων, η οποία από μόνη της επιτρέπει το συμπέρασμα της παραβίασης του άρθρου 3 της Σύμβασης, απαλλάσσει το Δικαστήριο από την εξέταση των υπόλοιπων ισχυρισμών του προσφεύγοντα σχετικά με τις συνθήκες κράτησής του.

No Φ09222/1447

55. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι οι επίμαχες συνθήκες κράτησης, λαμβανομένης υπόψη επίσης της διάρκειας της κράτησης του προσφεύγοντα, η οποία έφτασε τους τρεις μήνες περίπου συνολικά, υπέβαλλαν τον ενδιαφερόμενο σε δοκιμασία που η έντασή της υπερβαίνει το αναπόφευκτο επίπεδο οδύνης που είναι συνυφασμένο με την κράτηση.

56. Ως εκ τούτου, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΛΟΓΩ ΤΩΝ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΣΥΛΟΥ

57. Επικαλούμενος τα άρθρα 3 και 13 της Σύμβασης, ο προσφεύγων διαμαρτύρεται για τις πλημμέλειες του συστήματος εξέτασης από τις αρχές της αίτησής του για άσυλο και για το γεγονός ότι, παρά την κατάθεση μίας τέτοιας αίτησης, απελάθηκε στην Τουρκία. Διαμαρτύρεται επίσης ότι λόγω της κατάστασης αυτής, διέτρεχε τον κίνδυνο να απελαθεί στο Ιράν όπου μπορούσε να υποστεί βασανιστήρια και/ή απάνθρωπη μεταχείριση.

A. Επί του παραδεκτού

1. Επί της ιδιότητας του θύματος του προσφεύγοντα

58. Κατά πρώτο λόγο, η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να κηρύξει απαράδεκτη την αιτίαση αυτή λόγω της απώλειας της ιδιότητας του «θύματος» από τον προσφεύγοντα με την έννοια του άρθρου 34 της Σύμβασης. Υπογραμμίζει ότι ο προσφεύγων διαμαρτύρεται ότι εξαιτίας της επιστροφής του στην Τουρκία, διέτρεχε τον κίνδυνο να απελαθεί στο Ιράν όπου θα υφίστατο βασανιστήρια και/ή εξευτελιστική μεταχείριση. Ωστόσο, οι ελληνικές αρχές ενήργησαν επιμελώς και, αφού διαπίστωσαν ότι ο προσφεύγων είχε σταλεί στην Τουρκία εκ παραδρομής, ζήτησαν από τις τουρκικές αρχές να τον επιστρέψουν στην Ελλάδα. Εντούτοις, δύο μέρες μετά την κατάθεση της αίτησής του, και όταν βρισκόταν και πάλι στην Ελλάδα, ο προσφεύγων απέσυρε την αίτησή του για άσυλο και στη συνέχεια αφέθηκε ελεύθερος από το Διοικητικό Πρωτοδικείο προκειμένου να εγκαταλείψει την χώρα.

59. Ο προσφεύγων απαντά ότι δεν απώλεσε την ιδιότητα του θύματος. Υπογραμμίζει ότι η από 28 Ιουλίου 1951 Σύμβαση της Γενεύης για το Καθεστώς

No Φ09222/1447

των Προσφύγων απαγορεύει ρητώς την απέλαση των αιτούντων άσυλο. Από μόνη της η επανεισδοχή του στην Ελλάδα από την Τουρκία δεν αποτελεί κατάλληλη επανόρθωση, πολλώ μάλλον που η επιστροφή του έλαβε χώρα χωρίς ενημέρωσή του και χωρίς να τού δοθεί η ευκαιρία να την αμφισβητήσει. Επιπλέον, κρατήθηκε επί δεκατέσσερις ημέρες στην Τουρκία υπό ταπεινωτικές συνθήκες. Το γεγονός ότι δεν επεστράφη στο Ιράν δεν είναι αποτέλεσμα της βούλησης των ελληνικών αρχών να τον προστατέψουν αλλά των καθυστερήσεων που αποδίδονται στις τουρκικές αρχές. Ο προσφεύγων προσθέτει ότι μετά την επανεισδοχή του στη Ελλάδα, οι αρχές δεν αναγνώρισαν, ούτε αποκατάστησαν τις παραβιάσεις που προκύπτουν από την επιστροφή του στην Τουρκία.

60. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, για να φτάσει μία απόφαση ή ένα μέτρο ευνοϊκό για τον προσφεύγοντα να τού αφαιρέσει την ιδιότητα του θύματος, πρέπει κατά κανόνα οι εθνικές αρχές να έχουν αναγνωρίσει, ρητώς ή κατ'ουσία, και, στη συνέχεια, αποκαταστήσει την ισχυριζόμενη παραβίαση της Σύμβασης (*Gebremedhin κατά Γαλλίας*, αριθ.25389/05, παραγ.56, ΕΔΔΑ 2007-II). Όμως αυτό δεν συνέβη εν προκειμένω. Το Δικαστήριο θεωρεί, ως προς το σημείο αυτό, ότι η επανεισδοχή του προσφεύγοντα στην Ελλάδα μετά την εκ παραδρομής επιστροφή του στην Τουρκία δεν μπορεί να συνιστά επαρκή επανόρθωση. Παραδοχή του αντιθέτου θα σήμαινε αναγνώριση της δυνατότητας του Κράτους να απομακρύνει από το έδαφος έναν αιτούντα άσυλο με την ελπίδα ότι αυτός θα μπορέσει να ξαναγυρίσει στο μέλλον. Το Δικαστήριο απορρίπτει λοιπόν την ένσταση της Κυβέρνησης στο σημείο αυτό.

2. Επί της εξάντλησης των εσωτερικών ένδικων βοηθημάτων

61. Κατά δεύτερο λόγο, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων δεν εξάντλησε τα εσωτερικά ένδικα βοηθήματα διότι απέσυρε την αίτησή του για άσυλο και ζήτησε από τις αρχές να διευκολύνουν την επιστροφή του στο Ιράκ για ανθρωπιστικούς λόγους. Όμως ο κανόνας της εξάντλησης των εσωτερικών ένδικων βοηθημάτων απαιτεί την ύπαρξη αίτησης ασύλου. Προσθέτει, τέλος, ότι το ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες είχε τη δυνατότητα να βοηθήσει τον προσφεύγοντα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας χορήγησης ασύλου.

62. Ο προσφεύγων δεν υποβάλλει παρατηρήσεις επί του σημείου αυτού, το οποίο επικαλέστηκε για πρώτη φορά η Κυβέρνηση στις παρατηρήσεις της επί των αιτήσεων δίκαιης ικανοποίησης.

63. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι όταν ο προσφεύγων επιστράφηκε από την Ελλάδα στην Τουρκία, εκκρεμούσε η αίτησή του για άσυλο. Σημειώνει ότι το γεγονός ότι μετά την επιστροφή του στην Ελλάδα ο προσφεύγων απέσυρε την αίτηση αυτή προκειμένου να φύγει από την Ελλάδα για το Ιράκ δεν έχει κανένα αντίκτυπο στις συνέπειες της προγενέστερης επιστροφής του. Το Δικαστήριο απορρίπτει λοιπόν την σχετική ένσταση της Κυβέρνησης.

64. Το Δικαστήριο διαπιστώνει επίσης ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 παραγ.3 α) της Σύμβασης. Επισημαίνει επίσης ότι δεν προσκρούει σε κανένα άλλο λόγο απαραδέκτου. Συντρέχει λοιπόν λόγος να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

65. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η εξέταση της αίτησης ασύλου του προσφεύγοντα έλαβε χώρα σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 13 της Σύμβασης. Υποστηρίζει ότι στις 25 Νοεμβρίου 2010 ο προσφεύγων έλαβε ενημερωτικό φυλλάδιο για τη διαδικασία ασύλου στα φαρσί. Αμφισβητεί τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντα σύμφωνα με τους οποίους υποτίθεται ότι υπέβαλε αίτηση ασύλου μόλις συλλήφθηκε και ότι δεν καταχωρήθηκε. Κατά την Κυβέρνηση, η αίτηση καταχωρήθηκε όταν κατατέθηκε, στις 25 Νοεμβρίου 2010, ύστερα από την επίσκεψη των δικηγόρων του ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες. Προσθέτει ότι μετά την καταχώριση αυτή, οι αρχές συνέχισαν νομίμως την κράτηση του προσφεύγοντα, όπως άλλωστε το διαπίστωσε η απόφαση αριθ.Ρ20/2011 του Διοικητικού Πρωτοδικείου. Συμπεραίνει ότι η επιστροφή του προσφεύγοντα στην Τουρκία έγινε «εκ παραδρομής» εξαιτίας της αύξησης των μεταναστευτικών ροών και ότι οι αρχές ανέλαβαν ενέργειες προκειμένου να υπάρξει επανεισδοχή του στην Ελλάδα. Σημειώνει, τέλος, ότι ο προσφεύγων απέσυρε την αίτησή του για άσυλο.

66. Ο προσφεύγων απαντά ότι σε περίπτωση επιστροφής στο Ιράν, διατρέχει κίνδυνο μεταχείρισης αντίθετο προς το άρθρο 3 της Σύμβασης. Καταγγέλλει την αρχική άρνηση των αρχών να καταχωρίσουν την αίτησή του για άσυλο, την έλλειψη πληροφόρησης σχετικά με τα δικαιώματά του και την απουσία διερμηνείας. Υποστηρίζει, ειδικότερα, ότι λίγο μετά την σύλληψή του, οι αρχές

No Φ09222/1447

διέταξαν αυτομάτως την απέλασή του και ότι ζήτησαν από τις τουρκικές αρχές να τον συλλάβουν και να τον επιστρέψουν στο Ιράν. Ο προσφεύγων προσθέτει ότι δεν διέθετε πραγματικό ένδικο βοήθημα κατά της απόφασης απέλασης και ότι η αίτησή του για άσυλο δεν καταχωρήθηκε παρά μόνο στις 25 Νοεμβρίου 2010. Υπογραμμίζει ότι ακόμη και μετά την καταχώριση της αίτησής του, η διαδικασία επανεισδοχής στην Τουρκία δεν ανεστάλη και επιστράφηκε εκεί. Από τύχη και μόνο δεν επαναπροωθήθηκε από την Τουρκία στο Ιράν, επιπλέον, η επιστροφή του από την Τουρκία στην Ελλάδα πραγματοποιήθηκε χάρη μόνο στις παρεμβάσεις της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και των μη κυβερνητικών οργανώσεων.

2. Εκτίμηση του Δικαστηρίου

67. Στις υποθέσεις που συνδέονται με την απέλαση αιτούντος ασύλου, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι απέφευγε να εξετάζει εκείνο το ίδιο τις αιτήσεις ασύλου ή να ελέγχει τον τρόπο με τον οποίο τα Κράτη εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους, όπως αυτές απορρέουν από την Σύμβαση της Γενεύης. Η βασική του ανησυχία έχει να κάνει με το αν υπάρχουν αποτελεσματικές εγγυήσεις, οι οποίες προστατεύουν τον προσφεύγοντα από αυθαίρετη, άμεση ή έμμεση επαναπροώθηση προς την χώρα από την οποία διέφυγε, στην οποία διατρέχει τον κίνδυνο να υποστεί μεταχείριση αντίθετη προς το άρθρο 3 της Σύμβασης (βλέπε, μεταξύ άλλων, *M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας* [GC], αριθ.30696/09, παραγ.286, ΕΔΔΑ 2011, *T.I. κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, αριθ.43844/98, ΕΔΔΑ 2000-III, *Muslim κατά Τουρκίας*, αριθ.53566/99, παραγ.72-76, 26 Απριλίου 2005).

68. Ωστόσο, δεδομένης της σημασίας που δίνει το Δικαστήριο στο άρθρο 3 και του αμετάκλητου χαρακτήρα της βλάβης που μπορεί να προκληθεί σε περίπτωση πραγματοποίησης του κινδύνου βασανιστηρίου ή κακομεταχείρισης, η αποτελεσματικότητα ενός ένδικου βοηθήματος με την έννοια του άρθρου 13 επιβάλλει επιτακτικά έναν προσεκτικό έλεγχο από μία εθνική αρχή (*Chamaïev και λοιποί κατά Γεωργίας και Ρωσίας*, αριθ.36378/02, παραγ.448, ΕΔΔΑ 2005-III), μία ανεξάρτητη και αυστηρή εξέταση κάθε αιτίασης σύμφωνα με την οποία υπάρχουν λόγοι να πιστεύει κανείς σε κίνδυνο μεταχείρισης αντίθετης προς το άρθρο 3 (*Jabari κατά Τουρκίας*, αριθ.40035/98, παραγ.50, ΕΔΔΑ 2000-VIII) καθώς και ιδιαίτερη ταχύτητα (*Bati και λοιποί κατά Τουρκίας*, αριθ. 33097/96 και

57834/00, παραγ.136, ΕΔΔΑ 2004-IV). Απαιτεί επίσης οι ενδιαφερόμενοι να διαθέτουν ανασταλτικό αυτοδίκαιο ένδικο βοήθημα (*Conka κατά Βελγίου*, αριθ.51564/99, παραγ.81-83, ΕΔΔΑ 2002-I, *Gebremdhin*, ανωτέρω, παραγ.66).

69. Προκειμένου να προσδιορισθεί εάν το άρθρο 13 εφαρμόζεται εν προκειμένω, το Δικαστήριο πρέπει λοιπόν να αναζητήσει εάν ο προσφεύγων μπορεί, με υποστηρίξιμο τρόπο, να ισχυριστεί ότι η απομάκρυνσή του προς το Ιράν θα παραβίασε το άρθρο 3 της Σύμβασης.

70. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι κατά την κατάθεση της αίτησης, ο προσφεύγων εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους υποχρεώθηκε να φύγει από το Ιράν (βλέπε παράγραφο 6 ανωτέρω). Προσκόμισε, προς επίρρωση των ισχυρισμών του, το αντίγραφο επιστολής της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, η οποία βεβαιώνει, μεταξύ άλλων, την καταχώριση του πατέρα του στο Ιράκ ως πρόσφυγα υπαγόμενο στην εντολή του, καθώς και την επανένωση του προσφεύγοντα με τον πατέρα του στο Ιράκ «εξαιτίας της συνεχούς παρενόχλησης εκ μέρους των ιρανικών μυστικών υπηρεσιών και της κατάσχεσης των περιουσιακών τους στοιχείων από το ιρανικό καθεστώς» (βλέπε παράγραφο 6 ανωτέρω). Το Δικαστήριο παρατηρεί, σχετικά με το θέμα αυτό, ότι η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες έχει ήδη αναγνωρίσει τον κίνδυνο που διέτρεχε και εξακολουθεί να διατρέχει στην χώρα καταγωγής του.

71. Για το Δικαστήριο, τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι υπήρχαν *prima facie* σοβαροί και αποδεδειγμένοι κίνδυνοι ο προσφεύγων να υποστεί μεταχείριση αντίθετη προς το άρθρο 3 της Σύμβασης σε περίπτωση επιστροφής στο Ιράν. Εκτιμά συνεπώς ότι ο προσφεύγων έχει υποστηρίξιμη αιτίαση υπό το πρίσμα του άρθρου 3 της Σύμβασης.

72. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι δεν οφείλει να υποκαταστήσει τις εθνικές αρχές και να εκτιμήσει την αξία των εγγράφων που προσκομίζει ενώπιόν του ο προσφεύγων ή να αξιολογήσει τους κινδύνους τους οποίους θα διέτρεχε εάν τον επέστρεφαν στο Ιράν. Το μόνο που έχει για εκείνο σημασία είναι να γνωρίζει εάν υπήρχαν, εν προκειμένω, αποτελεσματικές εγγυήσεις που να προστατεύουν τον προσφεύγοντα από μία αυθαίρετη, άμεση ή έμμεση επαναπροώθηση προς την χώρα καταγωγής του. Στην προαναφερόμενη απόφασή του *M.S.S.*, επεσήμανε τις ελλείψεις του ελληνικού συστήματος ασύλου, έτσι όπως υπήρχε την εποχή της εφαρμογής του Προεδρικού Διατάγματος αριθ.81/2009 και ιδίως εκείνες που

No Φ09222/1447

σχετίζονται με την πρόσβαση στη διαδικασία εξέτασης των αιτήσεων ασύλου (παράγραφοι 300-302, 315, 318 και 320 της απόφασης). Το Δικαστήριο σημειώνει ότι τίποτα δεν αντικρούει τη διαπίστωση αυτή εν προκειμένω. Αντιθέτως, η Κυβέρνηση παραδέχεται ότι ο προσφεύγων επαναπροωθήθηκε «εκ παραδρομής». Άρα πρέπει να εξακριβώσει επίσης τον αντίκτυπο αυτού του ιδιαίτερου γεγονότος.

73. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η Κυβέρνηση και ο προσφεύγων αφιερώνουν μακροσκελείς αναφορές μέσα στις αντίστοιχες παρατηρήσεις τους επί του σημείου εάν επιστράφηκε από την Τουρκία στην Ελλάδα χάρη στις ενέργειες των ελληνικών αρχών ή λόγω της παρέμβασης της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και των μη κυβερνητικών οργανώσεων. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν επαφίεται σε εκείνο να πάρει θέση επί των ακριβών λόγων της επιστροφής του προσφεύγοντα από την Τουρκία στην Ελλάδα προκειμένου να αποφανθεί επί της παρούσας υπόθεσης. Πράγματι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι ο προσφεύγων επιστράφηκε κατόπιν των ενεργειών των ελληνικών αρχών, το Δικαστήριο κρίνει κατάλληλο να βασίσει την εκτίμησή του στον ισχυρισμό του προσφεύγοντα σύμφωνα με τον οποίο απομακρύνθηκε από το ελληνικό έδαφος μολονότι εκκρεμούσε η αίτησή του για άσυλο.

74. Σχετικά με το θέμα αυτό, παρατηρεί ιδίως ότι η Κυβέρνηση δεν αμφισβητεί ότι η απέλαση αυτή έγινε αλλά υποστηρίζει ότι έλαβε χώρα «εκ παραδρομής». Το Δικαστήριο σημειώνει επιπλέον ότι το άρθρο 5 παραγ.1 του υπ' αριθ.114/2010 Προεδρικού Διατάγματος (καθεστώς πρόσφυγα: ενιαία διαδικασία που εφαρμόζεται στους αλλοδαπούς και τους απάτριδες), το οποίο ενσωματώνει στην ελληνική έννομη τάξη την οδηγία του Συμβουλίου 2005/85/EK της 1^{ης} Δεκεμβρίου 2005 (σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα) και το οποίο ήταν σε ισχύ την εποχή των γεγονότων, όριζε ότι επιτρέπεται στους αιτούντες άσυλο να παραμένουν στην χώρα και ότι «σε καμία περίπτωση δεν απομακρύνονται» (βλέπε παράγραφο 35 ανωτέρω).

75. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι παρά την ρητή αυτή υποχρέωση, η οποία απορρέει από το εθνικό και το διεθνές δίκαιο, ο προσφεύγων επιστράφηκε στην Τουρκία. Πράγματι, από τον φάκελο προκύπτει ότι πριν την επιστροφή αυτή, οι αρχές δεν έλεγξαν ποτέ εάν εκκρεμούσε αίτησή του για άσυλο. Επιβάλλεται η

No Φ09222/1447

διαπίστωση ότι η άνω παράλειψη συνέβη εξαιτίας της έλλειψης οργάνωσης των ελληνικών αρχών και της απουσίας συντονισμού μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι η συμπεριφορά αυτή των ελληνικών αρχών δεν συνάδει με μία αξιόπιστη διαδικασία ασύλου, η οποία θα επέτρεπε στον προσφεύγοντα να πετύχει την εξέταση της αίτησής του για διεθνή προστασία και επιβεβαιώνει τη διαπίστωση περί ελλείψεων του ελληνικού συστήματος ασύλου την εποχή των γεγονότων. Πράγματι, η αίτηση ασύλου του προσφεύγοντα έχασε κάθε νόημα όταν εκείνος απομακρύνθηκε από το ελληνικό έδαφος. Σημειώνει ακόμη ότι το γεγονός ότι ο προσφεύγων απέσυρε την αίτησή του για άσυλο για να ταξιδέψει στο Ιράκ προκειμένου να παραβρεθεί στην κηδεία του πεντάχρονου γιου του, δεν έχει επίπτωση στην κατάσταση.

76. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο συμπεραίνει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 13 σε συνδυασμό με το άρθρο 3 λόγω των πλημμελειών στο ελληνικό σύστημα ασύλου την εποχή των γεγονότων.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5 ΠΑΡΑΓ.1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

77. Επικαλούμενος το άρθρο 5 παραγ.1 της Σύμβασης, ο προσφεύγων διαμαρτύρεται για την αυθαιρεσία της κράτησής από την σύλληψή του διότι ήταν αποτέλεσμα της αρχικής άρνησης καταχώρισης από τις αρχές της αίτησής του για χορήγηση ασύλου και συνεχίστηκε μετά την άνω καταχώριση ενώ η απέλαση δεν ήταν πλέον εφικτή. Προσθέτει ότι η κράτησή του δεν ήταν νόμιμη λόγω των απαράδεκτων συνθηκών κράτησής του.

A. Επί του παραδεκτού

78. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι ο προσφεύγων δεν εξάντλησε τα εσωτερικά ένδικα βοηθήματα, επαναλαμβάνοντας τα επιχειρήματά της σχετικά με το παραδεκτό των αιτιάσεων σχετικά με το άρθρο 3 της Σύμβασης.

79. Το Δικαστήριο παραπέμπει στις σκέψεις του αναφορικά με το άρθρο 3 της Σύμβασης (βλέπε παραγράφους 45-46), οι οποίες ισχύουν επίσης προκειμένου για το άρθρο 5, και απορρίπτει την ένσταση της Κυβέρνησης.

80. Διαπιστώνει επίσης ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35, παράγραφος 3 α) της Σύμβασης. Επισημαίνει ακόμη ότι δεν

προσक्रούει σε κανένα άλλο λόγο απαράδεκτου. Πρέπει λοιπόν να την κηρύξει παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

81. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η κράτηση του προσφεύγοντα προβλεπόταν από το νόμο, συγκεκριμένα από το άρθρο 76 του υπ' αριθ.3386/2005 νόμου και ότι η νομιμότητά του εξετάστηκε από δικαστήριο. Δηλώνει ότι όταν ο προσφεύγων κατέθεσε την αίτησή του για άσυλο, κρατείτο ήδη ενόψει της απέλασής του. Το άρθρο 13 του υπ' αριθ.90/2008 διατάγματος καθώς και το άρθρο 13 του υπ' αριθ.114/2010 Προεδρικού Διατάγματος προέβλεπαν την συνέχιση της κράτησης αλλοδαπού εάν πληρούνταν οι αναφερόμενες στα άρθρα αυτά προϋποθέσεις. Κατά την Κυβέρνηση, η κράτηση του προσφεύγοντα μετά την υποβολή της αίτησής του για άσυλο επιβαλλόταν για λόγους δημόσιας τάξης και διότι ήταν ύποπτος φυγής.

82. Ο προσφεύγων απαντά ότι η κράτησή του ήταν αυθαίρετη. Δηλώνει ότι η κατάστασή του και το καθεστώς του ως αιτούντος ασύλου δεν λήφθηκαν υπόψη και ότι η απόφαση να τού επιβληθεί το μέτρο κράτησης είχε ληφθεί αυτομάτως. Εφόσον ο υπ' αριθ.3386/2005 νόμος δεν εφαρμόζεται στους αιτούντες άσυλο, δεν δικαιολογείται η κράτησή του. Επιπλέον, μετά την καταχώριση της αίτησης του για άσυλο, η απόφαση της απέλασής του είχε ανασταλεί. Εντούτοις, οι αρχές δεν εξέδωσαν νέα απόφαση κράτησης και η τελευταία εξακολουθεί να αποβλέπει μόνο στη διασφάλιση της απέλασής του. Ο προσφεύγων υποστηρίζει, τέλος, ότι η κράτησή του ήταν αυθαίρετη λόγω της διάρκειάς της, σε συνδυασμό με τις συνθήκες αυτής.

2. Εκτίμηση του Δικαστηρίου

83. Σε ό,τι αφορά τις γενικές αρχές που διέπουν την εφαρμογή του άρθρου 5 παραγ.1 της Σύμβασης σε υποθέσεις, στις οποίες ανακύπτουν ζητήματα παρεμφερή με εκείνα της παρούσας, το Δικαστήριο παραπέμπει στην σχετική του νομολογία (βλέπε ιδίως, *Saadi κατά Ηνωμένου Βασιλείου* [GC], αριθ.13229/03, παραγ.64 και 74, ΕΔΔΑ 2008, *Mooren κατά Γερμανίας* [GC], αριθ.11364/03, παραγ.72-81, ΕΔΔΑ 2009, *Chahal κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, 15 Νοεμβρίου 1996,

παραγ.73, Recueil 1996-V, *Baranowski κατά Πολωνίας*, αριθ.28358/95, παραγ.50-52, ΕΔΔΑ 2000-III, *Barjamaj*, ανωτέρω, και *Khuroshvili*, ανωτέρω).

84. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει, κατά πρώτο λόγο, ότι η στέρηση της ελευθερίας του προσφεύγοντα βασιζόταν στο άρθρο 76 του υπ'αριθ.3386/2005 νόμου. Συνεπώς, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η επίδικη κατάσταση εμπίπτει στο άρθρο 5 παραγ.1 εδάφιο στ) της Σύμβασης και βρίσκει έρεισμα στο εσωτερικό δίκαιο. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει στο σημείο αυτό ότι το άρθρο 5 παραγ.1 στ) δεν απαιτεί η κράτηση προσώπου κατά του οποίου τρέχει διαδικασία απέλασης να θεωρείται ευλόγως αναγκαία, για παράδειγμα, για να τον εμποδίσει να διαπράξει αδίκημα ή να τραπεί σε φυγή (*Chahal*, ανωτέρω, παραγ.112). Βάσει των προηγουμένων, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η κράτηση του προσφεύγοντα βοηθούσε στο να εμποδιστεί να παραμένει χωρίς άδεια στην ελληνική επικράτεια και στο να διασφαλιστεί η τυχόν απέλασή του. Κατά συνέπεια, εκτιμά ότι η καλή πίστη των αρμόδιων αρχών δεν μπορεί να αμφισβητείται στην υπό κρίση υπόθεση.

85. Κατά δεύτερο λόγο, έχοντας καταλήξει σε παραβίαση του άρθρου 3 λόγω των συνθηκών κράτησης στο Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης Τυχερού, το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν είναι απαραίτητο να τοποθετηθεί για άλλη μια φορά επί του ζητήματος αυτού υπό το πρίσμα του άρθρου 5 παραγ.1 στ) (βλέπε *Horshill*, ανωτέρω).

86. Κατά τρίτο λόγο, προκειμένου για τη διάρκεια της κράτησης, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, στο πλαίσιο του άρθρου 5 παραγ.1 στ), μόνον η διεξαγωγή της διαδικασίας απέλασης δικαιολογεί την στέρηση ελευθερίας βάσει της διάταξης αυτής και ότι, εάν η διαδικασία δεν διεξάγεται με την απαιτούμενη επιμέλεια, η κράτηση παύει να είναι δικαιολογημένη (*Chahal*, ανωτέρω, παραγ.113, *Gebremedhin*, ανωτέρω, παραγ.74).

87. Όμως, το Δικαστήριο επισημαίνει κατ'αρχήν ότι ο προσφεύγων κρατήθηκε για μία περίοδο τριών μηνών περίπου, δηλαδή από τις 29 Οκτωβρίου 2010 έως τις 10 Ιανουαρίου 2011 και από τις 24 Ιανουαρίου 2011 έως τις 4 Φεβρουαρίου 2011, οπότε και αφέθηκε ελεύθερος κατόπιν απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι μία διάρκεια σαν και αυτή δεν πρέπει κατά κανόνα να θεωρηθεί υπερβολική για την εκπλήρωση των διαδικαστικών διατυπώσεων ενόψει της υλοποίησης της απέλασής του.

88. Ως προς την αίτηση ασύλου, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι από το εσωτερικό δίκαιο προκύπτει ότι εάν μία αίτηση αναστέλλει την εκτέλεση του μέτρου απέλασης, δεν αναστέλλει εκείνο της κράτησης. Το εσωτερικό δίκαιο επιβάλλει μόνο η αίτηση ασύλου να εξεταστεί «κατ'απόλυτη προτεραιότητα» (βλέπε παράγραφο 35 ανωτέρω). Όμως, εν προκειμένω, ο προσφεύγων απελευθερώθηκε? ένα μήνα και δέκα ημέρες μετά την καταχώριση της αίτησης ασύλου, στις 25 Νοεμβρίου 2010.

89. Βάσει των προηγούμενων, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η κράτηση του προσφεύγοντα δεν ήταν αυθαίρετη και ότι δεν μπορούμε να θεωρήσουμε ότι δεν ήταν «νόμιμη» με την έννοια του άρθρου 5 παραγ.1 στ) της Σύμβασης.

IV. ΕΠΙ ΤΗΣ ΙΣΧΥΡΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 5 ΠΑΡΑΓ.4 ΚΑΙ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΑΝΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΚΡΑΤΗΣΗΣ

90.Επικαλούμενος το άρθρο 5 παραγ.4, καθώς και τα άρθρα 3 και 13 σε συνδυασμό, ο προσφεύγων διαμαρτύρεται για την αναποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου της κράτησης, και ιδίως για το γεγονός ότι ο Πρόεδρος του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αλεξανδρούπολης δεν έλαβε επαρκώς υπόψη του τα παράπονά του σε σχέση με τις συνθήκες κράτησης του και το γεγονός ότι είχε ήδη υποβάλει αίτηση ασύλου.

A. Επί του παραδεκτού

91. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι οι αιτιάσεις αυτές δεν είναι προδήλως αβάσιμες με την έννοια του άρθρου 35 παραγ.3 α) της Σύμβασης και δεν προσκρούουν σε κανένα άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει λοιπόν να τις κηρύξει παραδεκτές.

B. Επί της ουσίας

1. Θέσεις των διαδίκων

92.Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι ο λόγος ακύρωσης που προβλέπει το άρθρο 76 του υπ'αριθ.3386/2005 νόμου είναι αποτελεσματικός με την έννοια του άρθρου 5 παραγ.4 και 13 της Σύμβασης και ότι αιτιάσεις σχετικά με τις συνθήκες κράτησης μπορούσαν να προβληθούν μέσω του ένδικου αυτού βοηθήματος. Κατά την

No Φ09222/1447

εξετάσή τους, λαμβάνεται ιδίως υπόψη εάν συγκεκριμένα προβλήματα προβάλλονται αναφορικά, για παράδειγμα, με την ιατρική φροντίδα, τις συνθήκες υγιεινής, τη δυνατότητα βόλτας και επικοινωνίας. Εάν αποδειχθούν οι ισχυρισμοί, οι αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα. Η Κυβέρνηση δηλώνει ότι εν προκειμένω το Διοικητικό Δικαστήριο εξέτασε τις συνθήκες κράτησης του προσφεύγοντα με την απόφασή του αριθ.Ρ20/2011 και σε δεόντως αιτιολογημένη απόφαση απέρριψε τους ισχυρισμούς σχετικά με την παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης. Η απόφαση αυτή διαπίστωσε επίσης ότι ο προσφεύγων δεν είχε αποδείξει ότι είχε τη δυνατότητα να εξασφαλίσει στον εαυτό του στέγη ή να διασφαλίσει με νόμιμο τρόπο τα μέσα επιβίωσής του και δεν ζήτησε τη μεταφορά του στο κέντρο κράτησης Φυλακίου όπου οι συνθήκες θα ήταν καλύτερες. Η Κυβέρνηση δηλώνει επιπλέον ότι δυνάμει του υπ'αριθ.3907/2011 νόμο και του Προεδρικού Διατάγματος αριθ.114/2010 οι αλλοδαποί κρατούμενοι έχουν τη δυνατότητα να καταθέσουν προσφυγή κατά της απόφασης απέλασης και οι αρχές υποχρεούνται να τους παρέχουν πληροφορίες καθώς και κάθε απαραίτητη βοήθεια προκειμένου να ασκήσουν τα προβλεπόμενα από το νόμο αυτό δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης της εκπροσώπησης από δικηγόρο.

93. Ο προσφεύγων απαντά ότι ο υπ'αριθ.3907/2011 νόμος δεν ίσχυε εν προκειμένω και ότι το Διοικητικό Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη του το γεγονός ότι είχε καταθέσει αίτηση ασύλου. Προσθέτει ότι την εποχή των γεγονότων το άρθρο 76 του υπ'αριθ.3386/2005 νόμου δεν τού επέτρεπε να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της κράτησής του. Προσθέτει ότι, ακόμη και μετά την τροποποίηση του υπ'αριθ.3386/2005 νόμου, το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αλεξανδρούπολης εξακολούθησε να βασίζεται τις αποφάσεις του στη γνωστή διαμονή των ενδιαφερομένων, στα προβλήματα υγείας τους και τους συνδέσμούς τους με την Ελλάδα, και ότι δεν έλαβε ποτέ υπόψη του άλλους λόγους, όπως την έννοια της αυθαιρεσίας με την έννοια του άρθρου 5 παραγ.1 της Σύμβασης. Υποστηρίζει ότι ο διοικητικός δικαστής δεν είναι σε θέση να διατάξει τη βελτίωση των συνθηκών κράτησης ή να χορηγήσει κατάλληλη επανόρθωση της βλάβης που προκλήθηκε εξαιτίας των συνθηκών αυτών. Αναφέρει, σχετικά, αποφάσεις του ίδιου δικαστηρίου, οι οποίες φαίνεται να αποδεικνύουν ότι η προσφυγή μέσω της υποβολής αντιρρήσεων στερείται αποτελεσματικότητας διότι υπάρχει-κατά τις δηλώσεις του-σαφής πρακτική, η οποία συνίσταται στο να μην εξετάζονται οι

συνθήκες κράτησης. Σημειώνει στο σημείο αυτό ότι με την απόφασή του αριθ.Π20/2011, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Πρωτοδικείου αρκέστηκε να διαπιστώσει ότι οι συνθήκες κράτησής του δεν ήταν εξευτελιστικές λόγω του γεγονότος ότι δεν είχε ζητήσει από τις αρχές τη μεταγωγή του το κέντρο κράτησης του Φυλακίου. Εντούτοις, σύμφωνα με τις εκθέσεις των εθνικών και διεθνών αρχών, οι συνθήκες κράτησης στο κέντρο αυτό ήταν επίσης εξευτελιστικές.

2. Εκτίμηση του Δικαστηρίου

94. Σε ό,τι αφορά τις γενικές αρχές που διέπουν την εφαρμογή του άρθρου 5 παραγ.4 της Σύμβασης σε υποθέσεις που εγείρουν ζητήματα παρεμφερή με εκείνα της παρούσας, το Δικαστήριο παραπέμπει στην σχετική του νομολογία (βλέπε ιδίως, *Dougoz κατά Ελλάδα*, αριθ.40907/98, παραγ.61, ΕΔΔΑ 2001-II, *S.D. κατά Ελλάδα*, αριθ.53541/07, 11 Ιουνίου 2009, *A.A. κατά Ελλάδα*, ανωτέρω, και *Herman και Serazadishvili κατά Ελλάδα*, αριθ.26418/11 και 45884/11, παραγ.71, 24 Απριλίου 2014).

95. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι κατ'εφαρμογή του άρθρου 76 παραγ.4 και 5 του υπ'αριθ.3386/2005 νόμου, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 55 παραγ.2 του υπ'αριθ.3900/2010 νόμου, το οποίο τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 2011, ο διοικητικός δικαστής που έχει επιληφθεί των αντιρρήσεων τις οποίες προέβαλε ο υπό απέλαση κρατούμενος, δεν περιορίζεται πλέον στο να εξετάζει μόνο εάν εκείνος είναι επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή ύποπτος φυγής: μπορεί πλέον να «αντιταχθεί στην κράτηση» και να εξετάσει με τον τρόπο αυτό κάθε ζήτημα που ανακύπτει λόγω της κράτησης.

96. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι στην από 7 Ιανουαρίου 2011 απόφασή του, η οποία απέρριψε τις αντιρρήσεις του προσφεύγοντα, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Πρωτοδικείου επεσήμανε ιδίως τον παράνομο χαρακτήρα της εισόδου του προσφεύγοντα στην επικράτεια, την θέση του υπό κράτηση λόγω υποψίας φυγής, καθώς και την αδυναμία «να διάγει νόμιμο βίο». Προέβαλε ότι δεν προέκυπτε από τον φάκελο ότι ο προσφεύγων είχε καταθέσει αίτηση ασύλου. Ως προς τις συνθήκες κράτησης, η απόφαση διαπίστωνε ιδίως ότι ο προσφεύγων δεν είχε καταθέσει αίτηση μεταφοράς του στο κέντρο κράτησης του Φυλακίου όπου κατά τη γνώμη του πληρούνταν οι προδιαγραφές σχετικά με τις συνθήκες κράτησης.

97. Εντούτοις, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, στις αντιρρήσεις του, ο προσφεύγων κατάγγειλε τις συνθήκες κράτησής του, διαμαρτυρόμενος ιδίως για τον υπερπληθυσμό, την έλλειψη προϊόντων υγιεινής και καθαρών ρούχων, την απουσία θέρμανσης, την βρωμιά, την έλλειψη χώρου για ύπνο, περίπατο ή σωματική άσκηση καθώς και για την περιορισμένη επικοινωνία με τον έξω κόσμο και την αδυναμία πρόσβασης σε γιατρό ή σε ψυχολογική υποστήριξη. Σημειώνει ότι ο ενδιαφερόμενος επικαλέστηκε τη νομολογία του Δικαστηρίου και ισχυρίστηκε ότι η κράτησή του ήταν αντίθετη προς το άρθρο 5 της Σύμβασης λόγω ιδίως της μη δυνατότητας να πετύχει την εξέταση της εκκρεμούσας αίτησής του για άσυλο εντός της νόμιμης προθεσμίας των τριών μηνών από την θέση του υπό κράτηση.

98. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι η τροποποίηση του άρθρου 76 του υπ' αριθ.3386/2005 νόμου και η ύπαρξη πρόσφατης νομολογίας των εθνικών δικαστηρίων, τα οποία, σε ορισμένες περιπτώσεις, εξετάζουν σε βάθος τη νομιμότητα της υπό απέλαση αλλοδαπών και διατάζουν, ενδεχομένως, την απελευθέρωσή τους, οδεύουν προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης των εγγυήσεων που θα έπρεπε να απολαμβάνουν οι υπό απέλαση αλλοδαποί κρατούμενοι. Εντούτοις, διαπιστώνει ότι εν προκειμένω δεν εξετάστηκε η νομιμότητα της κράτησης του προσφεύγοντα σε έκταση ικανή να αντικατοπτρίσει τις δυνατότητες που προσφέρει η τροποποιημένη εκδοχή της παραγράφου 5 του άνω άρθρου 76, όπως εφαρμόζεται στη νομολογία που αναφέρει η Κυβέρνηση. Αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο όταν πρόκειται για αιτιάσεις σχετικές με τις συνθήκες κράτησης, τομέας στον οποίο το Δικαστήριο διαπίστωσε παραβίαση όχι μόνο στην υπό κρίση υπόθεση αλλά επίσης, επανειλημμένως, και σε άλλες υποθέσεις: κατά τη γνώμη του Δικαστηρίου, τέτοιες αιτιάσεις, επαναλαμβανόμενες στις αντιρρήσεις που προβάλλουν οι αλλοδαποί ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων αξίζουν ασφαλώς μία απάντηση εκ μέρους αυτών. Το γεγονός ότι το Διοικητικό Δικαστήριο αποδέχθηκε τις δεύτερες αντιρρήσεις που κατέθεσε ο προσφεύγων, χωρίς να εκφράζεται εξάλλου επί της νομιμότητας της κράτησης, αλλά για το μοναδικό λόγο ότι ο προσφεύγων είχε εκφράσει τη βούλησή του να αποχωρήσει αμέσως από την χώρα, δεν μπορεί ωστόσο να ασκήσει επιρροή στον αποτελεσματικό χαρακτήρα της πρώτης προσφυγής.

99. Το Δικαστήριο συμπεραίνει λοιπόν ότι στην περίπτωση του προσφεύγοντα υπήρξε παραβίαση του άρθρου 5 παραγ.4 της Σύμβασης.

100. Τέλος, σε σχέση με τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υπόθεσης, τις θέσεις των διαδίκων και τις προτάσεις που διατυπώθηκαν υπό το πρίσμα του άρθρου 5 παραγ.4 της Σύμβασης, το Δικαστήριο εκτιμά ότι εξέτασε τα κύρια νομικά ζητήματα που ήγειρε η παρούσα προσφυγή ως προς την αποτελεσματικότητα των διαθέσιμων εσωτερικών ένδικων βοηθημάτων και ότι δεν συντρέχει λόγος να αποφανθεί χωριστά επί της αιτίας σχετικά με το άρθρο 13 της Σύμβασης, σε συνδυασμό με το άρθρο 3, σχετικά με τις συνθήκες κράτησης.

V. ΕΠΙ ΤΗΣ ΙΣΧΥΡΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5 ΠΑΡΑΓ.2 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

101. Επικαλούμενος το άρθρο 5 παραγ.2 της Σύμβασης, ο προσφεύγων παραπονείται ότι δεν ενημερώθηκε σε γλώσσα που κατανοεί σχετικά με τους λόγους της κράτησής του και με τα υφιστάμενα ένδικα βοηθήματα κατά της απόφασης που τον θέτει υπό κράτηση.

102. Σε σχέση με τη διαπίστωση αναφορικά με το άρθρο 5 παραγ.4 (παράγραφος 98 παραπάνω), το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν συντρέχει λόγος να εξεταστεί εάν υπήρξε, εν προκειμένω, παραβίαση της διάταξης αυτής (βλέπε, μεταξύ άλλων, *Rahimi*, ανωτέρω).

V. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

103. Κατά το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Βλάβη

104. Ο προσφεύγων απαιτεί 10 000 ευρώ λόγω της ηθικής βλάβης, την οποία φέρεται να έχει υποστεί.

-----

105. Η Κυβέρνηση εκτιμά ότι το ποσό που απαιτεί είναι υπερβολικό και αυθαίρετο, ότι η δικηγόρος του προσφεύγοντα ευθύνεται για τα λάθη κατά τη διαδικασία ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και ότι, σε κάθε περίπτωση, εάν το Δικαστήριο θεωρήσει ότι πρέπει να επιδικάσει χρηματική ικανοποίηση, αυτή δεν πρέπει να υπερβεί τα ποσά που χορηγήθηκαν στις υποθέσεις *Kaja κατά Ελλάδα*, αριθ.32927/03, 27 Ιουλίου 2006, *Tabesh* ανωτέρω και *Lin κατά Ελλάδα*, αριθ.58158/10, 6 Νοεμβρίου 2012.

106. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι ο προσφεύγων υπέστη ηθική βλάβη εξαιτίας της παραβίασης των δικαιωμάτων του, τα οποία κατοχυρώνουν τα άρθρα 3, 5 παραγ.4 και 13 της Σύμβασης. Η ηθική αυτή βλάβη δεν αντισταθμίζεται επαρκώς από τις διαπιστώσεις παραβίασης. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, το Δικαστήριο θεωρεί ότι συντρέχει λόγος να επιδικάσει στον προσφεύγοντα το ποσό των 6 500 ευρώ για ηθική βλάβη, συν κάθε ποσό που μπορεί να οφείλεται για φόρους.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

107. Ο προσφεύγων δεν υπέβαλε αίτημα για έξοδα και δικαστική δαπάνη. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν συντρέχει λόγος να τού χορηγήσει ποσό για το λόγο αυτό.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

108. Το Δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας επί του επιτοκίου διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

- 1.Κηρύσσει την προσφυγή παραδεκτή,
- 2.Κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης σε ό,τι αφορά τις συνθήκες κράτησης στο Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης του Τυχερού,
3. Κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 13 σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της Σύμβασης σε ό,τι αφορά τις ελλείψεις της διαδικασίας ασύλου,
4. Κρίνει ότι δεν υπήρξε παραβίαση του άρθρου 5 παραγ.1 της Σύμβασης,
5. Κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 5 παραγ.4 της Σύμβασης,

-----

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα

Service des Traductions du Ministère des Affaires Étrangères de la République Hellénique, Athènes
Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translation Service, Athens

No Φ09222/1447

6. Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει λόγος να εξεταστεί η αιτίαση σχετικά με το άρθρο 5 παραγ.2 της Σύμβασης καθώς και εκείνη σχετικά με το άρθρο 13 σε συνδυασμό με το άρθρο 3 αναφορικά με την αποτελεσματικότητα του ένδικου βοηθήματος, το οποίο καταγγέλλει τις συνθήκες κράτησης,

7. Αποφαίνεται

α) ότι το καθ' ου η προσφυγή Κράτος πρέπει να καταβάλλει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών από την ημέρα που η απόφαση καταστεί οριστική, σύμφωνα με το άρθρο 44 παραγ.2 της Σύμβασης, 6 500 ΕΥΡΩ (εξίμισι χιλιάδες ευρώ), συν κάθε ποσό που μπορεί να οφείλεται για φόρους, λόγω ηθικής βλάβης,

β) ότι από την εκπνοή της άνω προθεσμίας και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα προσαυξάνεται με απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς το ισχύον κατ' αυτό το χρονικό διάστημα επιτόκιο διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες,

8. Απορρίπτει το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης για τα περαιτέρω.

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 11 Φεβρουαρίου 2016, κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 παραγρ.2 και 3 του Κανονισμού του Δικαστηρίου.

(υπογραφή)

André Wampach

Αναπληρωτής Γραμματέας

(υπογραφή)

Mirjana Lazarova Trajkovska

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου εγγράφου σε γαλλική γλώσσα.

Η Μεταφράστρια: Χρ.Παπαζαρκάδα

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα

Service des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République Hellénique, Athènes

Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translation Service, Athens